

DÔVODOVÁ SPRÁVA

A. Všeobecná časť

Návrh zákona, ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v súvislosti so stabilizačnými opatreniami pre podnikateľské prostredie (ďalej len „návrh zákona“) predkladá na rokovanie vlády SR podpredsedníčka vlády a ministerka hospodárstva SR, ministerka financií SR a minister investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR ako iniciatívny návrh v nadväznosti na uznesenie vlády SR č. 561/2025 k Východiskám a postupu vypracovania Vízie a stratégie rozvoja Slovenska do roku 2040 – Slovensko 2040.

Predkladaný materiál nadväzuje na súbor Stabilizačných opatrení pre podnikateľské prostredie, ktorý reaguje na aktuálnu potrebu posilniť konkurencieschopnosť slovenskej ekonomiky, stabilizovať podnikateľské prostredie a vytvoriť podmienky pre vyšší hospodársky rast v nasledujúcich rokoch, prostredníctvom pragmatických a proinvestičných riešení, ktoré budú mať pozitívny vplyv na podnikateľské prostredie, zamestnanosť a konkurencieschopnosť Slovenskej republiky.

Návrh zákona obsahuje prvý súbor opatrení zo Stabilizačných opatrení pre podnikateľské prostredie, ktoré sú zamerané na znižovanie nákladov podnikateľského sektora v rozsahu zníženia spotrebnej dane z elektriny, ako aj zjednodušením alebo zrušením niektorých byrokratických oznamovacích a administratívnych povinností podnikateľských subjektov.

Návrh zákona je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi a nálezmi Ústavného súdu Slovenskej republiky, so zákonmi a ostatnými všeobecne záväznými právnymi predpismi, medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná, ako aj s právom Európskej únie.

Návrh zákona bude mať pozitívne vplyvy na podnikateľské prostredie, pozitívny vplyv na informatizáciu spoločnosti a negatívny vplyv na rozpočet verejnej správy. Návrh zákona nebude mať vplyv na limit verejných financií, sociálne vplyvy, vplyv na životné prostredie, vplyv na služby verejnej správy a vplyv na manželstvo, rodičovstvo a rodinu.

Materiál nebude predmetom vnútrokomunitárneho pripomienkového konania.

V návrhu zákona sa navrhuje delená účinnosť, a to dňom vyhlásenia, ďalej 1. júla 2026, 17. augusta 2026 a 1. októbra 2026, aby sa vytvoril dostatočný priestor na zavedenie príslušných opatrení do praxe.

B. Osobitná časť

K čl. I (zákon č. 455/1991 Zb.)

K bodom 1 až 3 [§ 8 ods. 1 až 3]

Navrhovanou úpravou dochádza k úprave prekážok prevádzkovania živností v súlade so zákonom č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 7/2005 Z. z.“) vo vzťahu k právnemu inštitútu oddĺženia podľa § 166 zákona č. 7/2005 Z. z. a zákonom č. 29/2026 Z. z. o obchodnom registri a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o obchodnom registri). Podľa platnej právnej úpravy konkurzného a reštrukturalizačného konania v zmysle § 166e ods. 5 zákona č. 7/2005 Z. z. platí, že ak došlo k oddĺženiu, konkurz vyhlásený na majetok dlžníka nie je prekážkou prevádzkovania živnosti. Prínosom navrhovanej právnej úpravy je legislatívne zakotvenie statusu oddĺžených subjektov tak, že účinky oddĺženia fyzickej osoby, t. j. vyhlásenia konkurzu na majetok fyzickej osoby alebo účinky poskytnutia ochrany pred veriteľmi, nemajú vplyv na nadobudnutie oprávnenia prevádzkovať živnosť podľa živnostenského zákona a tieto skutočnosti nespôsobujú prekážku prevádzkovania živnosti podľa § 8 živnostenského zákona.

Ak súd rozhodne o oddĺžení fyzickej osoby (a to v uznesení o vyhlásení konkurzu alebo v uznesení o určení splátkového kalendára), t. j. že zbavuje dlžníka všetkých dlhov, ktoré môžu byť uspokojené iba v konkurze alebo splátkovým kalendárom (§ 166a zákona č. 7/2005 Z. z.) v rozsahu, v akom nebudú uspokojené v konkurze alebo splátkovým kalendárom, táto skutočnosť nie je prekážkou prevádzkovania živnosti podľa § 166e ods. 5 zákona č. 7/2005 Z. z.

Predloženým návrhom tak dochádza k úprave obsolentnej právnej úpravy vo vzťahu k dotknutej problematike tak, že prekážkou prevádzkovania živnosti je skutočnosť, že dotknutá fyzická osoba je zapísaná v registri diskvalifikácií podľa zákona o obchodnom registri, a to po dobu trvania účinkov rozhodnutia o vylúčení.

Navrhovaným prínosom pre podnikateľov tak je jednoznačnosť postupu živnostenských úradov pre oddĺžené subjekty a riešenie problémov aplikačnej praxe.

K bodom 4 a 5 [§ 46 ods. 1 a 2 a § 58 ods. 1 písm. b)]

Legislatívno-technická úprava v nadväznosti na úpravy v § 8.

K bodu 6 [§ 66m ods. 4]

V súčasnosti živnostenský zákon ukladá povinnosť Ministerstvu vnútra SR predložiť doklad, ktorý je iný ako doklad o vzdelaní (o uznávaní dokladov o vzdelaní rozhoduje Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR, Stredisko na uznávanie dokladov o vzdelaní) na posúdenie Slovenskej živnostenskej komore. Vyjadrenie Slovenskej živnostenskej komory však pre konečné rozhodnutie Ministerstva vnútra SR nie je právne záväzné.

Z aplikačnej praxe vyplýva, že vyžiadanie si potrebného vyjadrenia a následné čakanie na jeho zaslanie predlžuje samotné konanie o uznaní odbornej kvalifikácie. Zároveň z aplikačnej praxe uvádzame, že vo väčšine prípadov sú doklady, ktoré Ministerstvo vnútra SR zasiela na vyjadrenie Slovenskej živnostenskej komore obdobné. Z uvedeného dôvodu považujeme za redundantné opakovane zasielať rovnaké druhy dokladov (vo väčšine prípadov ide o doklad „Osvědčení o získaní profesní kvalifikace“ nadobudnutý v Českej republike a to predovšetkým pre živnosti ako manikúra, kozmetické služby, kaderníctvo).

Vo vzťahu k Slovenskej živnostenskej komore poukazujeme na skutočnosť, že s účinnosťou od 1. januára 2026 došlo na základe zákona č. 292/2024 Z. z. o vzdelávaní dospelých a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 292/2024 Z.

z.“) k zmene a dovedajšie overovanie odbornej spôsobilosti nahradilo overovanie vzdelávacích výstupov, ktoré vedie k získaniu profesijnej kvalifikácie. Od 1. januára 2026 sú oprávnené vykonávať overovanie vzdelávacích výstupov len autorizované inštitúcie, pričom aktuálne Slovenská živnostenská komora nie je autorizovanou inštitúciou pre žiadnu činnosť.

Prínosom navrhovanej právnej úpravy je odbúranie povinnosti zasielať doklad na vyjadrenie Slovenskej živnostenskej komore čo predstavuje zníženie byrokracie, predovšetkým zrýchlenie konania a s tým súvisiace rýchlejšie vydanie rozhodnutia.

K čl. II (zákon č. 147/2001 Z. z.)

K bodu 1 [§ 9]

V Slovenskej republike existuje dvojitá úprava reklamy potravín počiatočnej a následnej dojčenskej výživy. Reklama dojčenských výživ sa môže kontrolovať podľa zákona o reklame (§ 9) a aj v zmysle potravinového informačného práva (podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1169/2011 z 25. októbra 2011 o poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom, ktorým sa menia a dopĺňajú nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1924/2006 a (ES) č. 1925/2006 a ktorým sa zrušuje smernica Komisie 87/250/EHS, smernica Rady 90/496/EHS, smernica Komisie 1999/10/ES, smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/13/ES, smernice Komisie 2002/67/ES a 2008/5/ES a nariadenie Komisie (ES) č. 608/2004). Špecifické požiadavky na reklamu pre niektoré kategórie potravín ustanovené v ďalších právnych predpisoch (napr. delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2016/127 z 25. septembra 2015, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 609/2013, pokiaľ ide o osobitné požiadavky na zloženie a informácie platné pre počiatočnú dojčenskú výživu a následnú dojčenskú výživu a pokiaľ ide o požiadavky na informácie týkajúce sa výživy dojčiat a malých detí) sú kontrolované v rámci úradnej kontroly potravín podľa zákona č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov. Z dôvodu duplicity a neodôvodneného goldplatingu sa navrhuje vypustenie § 9 zo zákona č. 147/2001 Z. z. o reklame a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

K bodu 2 [§ 11 ods. 3 písm. c)]

Ide o legislatívno-technickú úpravu v nadväznosti na navrhované vypustenie § 9 v bode 1.

Súčasne sa navrhuje ponechať zmienku o dojčenských prípravkoch a následných doplnkových prípravkoch v § 10 ods. 1 písm. d) zákona o reklame vzhľadom na to, že všeobecné požiadavky na reklamu podľa zákona o reklame ostávajú naďalej platné aj vo vzťahu k tomuto druhu výrobkov.

K čl. III (zákon č. 595/2003 Z. z.)

K bodu 1 [§ 43 ods. 11 písm. a)]

Navrhovaná úprava je vykonaná s cieľom zníženia administratívnej záťaže u daňovníka – platiteľa dane, ktorý v tlačive oznámenia o zrazení a odvedení dane uvedie u daňovníka, ktorému vyplatil zákonom stanovené príjmy rodné číslo alebo dátum narodenia, ak platiteľovi dane nie je rodné číslo tohto daňovníka známe a to bez ohľadu nato, či mu na území Slovenskej republiky bolo pridelené rodné číslo.

K bodu 2 [§ 52zzzn]

Úprava uvádzania údajov v tlačive oznámenia o zrazení a odvedení dane podľa § 43 ods. 11 písm. a) v znení účinnom dňom vyhlásenia sa prvýkrát použije pri podaní tohto oznámenia odo dňa vyhlásenia zákona.

K čl. IV (zákon č. 581/2004 Z. z.)

K bodu 1 [§ 3 ods. 6 písm. a) až c)]

Legislatívno-technická úprava, súvisiaca s bodom 4.

K bodu 2 [§ 6 ods. 2 písm. c)]

S cieľom zníženia administratívnej záťaže sa vypúšťa duplicitná povinnosť sprístupňovania zoznamu poistencov, ktorí zmenili zdravotnú poisťovňu, keďže proces uzatvárania dohôd je zabezpečený prostredníctvom e-dohôd cez Národné centrum zdravotníckych informácií.

K bodu 3 [§ 8aa ods. 3 písm. b)]

Legislatívno-technická úprava súvisiaca s bodom 2.

K bodu 4 [§ 15 ods. 3 písm. a)]

Vypúšťa sa povinnosť oznamovania zmien stanov, pretože tieto údaje sú verejne dostupné v Zbierke listín a Obchodnom registri SR.

K bodu 5 [§ 15 ods. 4]

Legislatívno-technická úprava súvisiaca s bodom 4.

K čl. V (zákon č. 355/2007 Z. z.)

K bodu 1 [§ 30 ods. 1 písm. i)]

Vypúšťa sa povinnosť zamestnávateľa vypracovať prevádzkový poriadok z hľadiska ochrany a podpory zdravia zamestnancov. Ochrana zdravia zamestnancov pri práci zostane zachovaná, pretože je súčasťou dokumentu posudok o riziku, ktorého vypracovanie je povinný zamestnávateľ zabezpečiť podľa zákona č. 355/2007 Z. z.

Na uvedenú povinnosť nadväzujú povinnosti zamestnávateľov v osobitných predpisoch, ktorými sú:

- nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 416/2005 Z. z. o minimálnych zdravotných a bezpečnostných požiadavkách na ochranu zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou vibráciám v znení nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 629/2005 Z. z.,
- nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 115/2006 Z. z. o minimálnych zdravotných a bezpečnostných požiadavkách na ochranu zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou hluku v znení nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 555/2006 Z. z.,
- nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 355/2006 Z. z. o ochrane zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou chemickým faktorom pri práci v znení neskorších predpisov,
- nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 83/2013 Z. z. o ochrane zdravia zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou biologickým faktorom pri práci v znení neskorších predpisov,
- nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 121/2024 Z. z. o ochrane zdravia zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou karcinogénnym faktorom, mutagénnym faktorom alebo reprodukčne toxickým faktorom pri práci,
- nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 253/2006 Z. z. o ochrane zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou azbestu pri práci,

- nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 209/2016 Z. z. o minimálnych zdravotných a bezpečnostných požiadavkách na ochranu zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou elektromagnetickému poľu v znení nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 334/2020 Z. z.,
- nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 410/2007 Z. z. o minimálnych zdravotných a bezpečnostných požiadavkách na ochranu zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou umelému optickému žiareniu v znení neskorších predpisov.

Tieto nariadenia vlády musia byť novelizované v súvislosti s vypustením ustanovení týkajúcich sa prevádzkových poriadkov z hľadiska ochrany a podpory zdravia zamestnancov.

K bodom 2 až 5 [§ 30 ods. 2 a 3, § 30a ods. 1, § 30c písm. d) a § 30d ods. 1 písm. g)]

Legislatívno-technická úprava, súvisiaca s bodom 1.

K bodom 6 až 8 [§ 30e ods. 1, § 30e ods. 9, 18 a 19]

Uchádzači o zamestnanie nemajú so zamestnávateľom pracovnoprávny vzťah a preto zamestnávateľ nemôže nariadiť takejto osobe podrobiť sa lekárskej preventívnej prehliadke vo vzťahu k práci a oboznámiť sa s výsledkom posúdenia zdravotnej spôsobilosti na prácu.

Z § 30e sa vypúšťa povinnosť zamestnávateľa zabezpečiť posúdenie zdravotnej spôsobilosti na prácu u uchádzačov o zamestnanie, ale je potrebné zdôrazniť, že povinné lekárske preventívne prehliadky vo vzťahu k práci je potrebné vykonať ešte pred začatím vykonávania práce aj v prípade, ak pôjde o zamestnancov, nie o uchádzačov.

K bodom 9 a 10 [§ 30e ods. 20 a 22]

Legislatívno-technická úprava súvisiaca s bodom 6.

K bodom 11 až 17 [§ 31a ods. 18 písm. b), § 57 ods. 22 písm. g) až k)]

Legislatívno-technická úprava súvisiaca s bodom 1.

K čl. VI (zákon č. 609/2007 Z. z.)

K bodu 1 [poznámka pod čiarou k odkazu 8]

Navrhuje sa legislatívno-technická úprava poznámky pod čiarou.

K bodu 2 [§ 6]

Navrhovanou právnou úpravou sa upravuje § 6 tak, aby sa popri doterajšej základnej sadzbe dane z elektriny zaviedla znížená sadzba dane z elektriny pre vybrané osoby pôsobiace v zákonom vymedzených odvetviach hospodárstva.

V odseku 1 sa zachováva doterajšia základná sadzba dane z elektriny vo výške 1,32 eura/MWh, ktorá sa uplatní, ak nie sú splnené podmienky na uplatnenie zníženej sadzby dane podľa odseku 2.

V odseku 2 sa zavádza znížená sadzba dane z elektriny vo výške 0,50 eura/MWh. Znížená sadzba dane z elektriny sa uplatní, ak je elektrina používaná osobou alebo dodaná osobe, ktorá v rozhodnom účtovnom období dosiahla viac ako 50 % svojich výnosov z jednej alebo viacerých ekonomických činností uvedených v štatistickej klasifikácii ekonomických činností v sekcii B, C, D alebo E. Rozhodným účtovným obdobím sa rozumie posledné účtovné obdobie, za ktoré táto osoba uložila riadnu účtovnú závierku do registra účtovných závierok.

V odsekoch 3 až 5 sa ustanovuje mechanizmus preukazovania splnenia podmienok na uplatnenie zníženej sadzby dane. Odberateľ elektriny, ktorý nie je registrovaným platiteľom dane podľa § 11 a chce odoberať elektrinu so zníženou sadzbou dane, je povinný predložiť dodávateľovi elektriny vyhlásenie o splnení podmienok. Dodávateľ elektriny nesmie dodať elektrinu so zníženou sadzbou dane osobe bez predloženia tohto vyhlásenia. Zároveň sa ustanovujú náležitosti tohto vyhlásenia a povinnosť odberateľa elektriny oznamovať dodávateľovi elektriny zmeny vybraných údajov uvedených vo vyhlásení.

K bodom 3 a 4 [§ 14 ods. 1 písm. c)]

Navrhuje sa legislatívno-technická úprava vedenia evidencie elektriny v súvislosti so zavedením zníženej sadzby dane z elektriny. Úpravou sa zabezpečuje rozlíšenie evidencie elektriny podľa toho, či sa na elektrinu uplatňuje základná sadzba dane podľa § 6 ods. 1 alebo znížená sadzba dane podľa § 6 ods. 2.

K bodom 5 až 9 [§ 43 ods. 1 písm. j), § 43 ods. 2 písm. d), § 43 ods. 3 písm. e), f) a g)]

Navrhovanou úpravou sa dopĺňajú správne delikty a upravujú sa sankcie v súvislosti s doplnením novej zníženej sadzby dane z elektriny.

K bodu 10 [§ 48j]

V nadväznosti na vykonané úpravy je potrebné legislatívno-technicky upraviť prechodné ustanovenia.

K čl. VII (zákon č. 315/2016 Z. z.)

K bodom 1 až 3 [§ 11 ods. 2 písm. c), § 11 ods. 3 a 8]

Cieľom navrhovanej zmeny zákona o registri partnerov verejného sektora je znížiť formálnu a nákladovú povinnosť podnikateľov a oprávnených osôb vo vzťahu k registru partnerov verejného sektora v situácii, kedy nenastala zmena rozhodujúcich údajov, prípadne iná verifikačná povinnosť. Na tento účel sa navrhuje zrušiť tzv. každoročnú verifikáciu. Opatrenie znižuje náklady na oprávnené osoby s čiastočným oslabením transparentnosti registra partnerov verejného sektora.

K čl. VIII (zákon č. 384/2025 Z. z.)

K bodom 1 až 3 [§ 3, § 16 písm. i) a § 19a]

Ako propodnikateľské opatrenie sa na účely odbúrania administratívnej záťaže predávajúceho navrhuje zrušiť oznámenie o povinnostiach vyplývajúcich zo zákona o evidencii tržieb. Ďalšie legislatívne úpravy boli vyvolané nadväzne na vyššie uvedenú zmenu.

K čl. IX (účinnosť)

Navrhuje sa delená účinnosť. Samotný zákon nadobudne účinnosť dňom vyhlásenia, novelizačné články I šiesty bod, II, IV, V a VII nadobudnú účinnosť 1. júla 2026, čl. I prvý bod až piaty bod nadobudnú účinnosť 17. augusta 2026 a novelizačný článok VI nadobudne účinnosť 1. októbra 2026 z dôvodu dostatočnej legisvakačnej lehoty, aby sa vytvoril dostatočný priestor na zavedenie príslušných opatrení do praxe.